

Notat

Dato: 23-10-2023
Reference: Lars Tiede Barsballe
Journalnr.: 23/9171

Orientering om kontanthjælpsreform, aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp og aftale om arbejdspligt

Regeringen har den 13. oktober 2023 indgået tre forskellige aftaler med Folketingets partier. De tre aftaler omhandler:

1. Kontanthjælpsreform
2. Skærpede optjeningsregler
3. Arbejdspligt

Hovedelementerne i de tre forskellige aftaler gennemgås nedenfor.

Aftale om kontanthjælpsreform

Regeringen, Socialistisk Folkeparti, Konservative Folkeparti og Radikale Venstre har indgået en aftale om en reform af kontanthjælpssystemet. Reformen forventes at træde i kraft 1. juli 2025.

Det nye kontanthjælpssystem kommer til at bestå af tre forskellige satser:

- Mindstesats - 6.553 kr. pr. måned
- Grundsats - 6.955 kr. pr. måned
- Forhøjet sats - 12.064 kr. pr. måned

Mindstesatsen vil erstatte den nuværende selvforsørgelses- og hjemrejseydelse, samt overgangsydelse.

Afskaffelse af bl.a. kontanthjælpsloft og 225 timers regel

Med aftalen afskaffes bl.a. kontanthjælpsloftet og 225 timers reglen. Samtidig afskaffes forskellige satser og ordninger som f.eks. danskbonussen, aktivitetstillægget og den særlige sats til kontanthjælpsmodtagere under 30 år med visse psykiske diagnoser.

Nye tillæg eller tilskud

Der indføres et børnetillæg til alle forsørgere på 2.687 kr. pr. måned. Tillægget ydes til begge forældre, uanset hvilken sats de modtager. Enlige forsørgere på den mindste sats eller grundsatsen vil derudover modtage et ekstra tillæg på 1.581 kr. pr. måned.

Der indføres et fritidstillæg, som vil være på 450 kr. pr. barn per måned. Der ydes maksimalt tilskud til tre børn. For enlige forsørgere vil fritidstillægget være 113 kr. pr. barn

per. måned, da de allerede i dag har andre muligheder for at få tilskud til fritidsaktiviteter. Borgerne som modtager fritidstillægget skal hver tredje måned dokumentere at 1/3 af fritidstillægget er gået til fritidsaktiviteter. Ellers stoppes udbetalingen af tillægget.

Der indføres et tillæg til unge under 30 år, som har andre udfordringer end ledighed. Ikke forsørgere under 25 år vil modtage 1.000 kr. om måneden, mens forsørgere samt unge mellem 25-29 år uanset forsørgerstatus vil modtage 2.500 kr. om måneden. For at kompensere de unge, som i dag modtager den høje sats pga. en psykisk diagnose, indføres en midlertidig tillæg på 2.000 kr. om måneden. Det midlertidige tillæg vil gælde i to år efter ikrafttrædelsen af kontanthjælpsreformen, hvis de unge modtager den høje sats ved ikrafttrædelsen.

Der indføres et tilskud, som dækker hele egenbetalingen for medicin, der er tilskudsberettiget efter sundhedsloven. Tilskuddet gives til borgere, som har været i kontanthjælpssystemet i mindst 12 måneder inden for de seneste 18 måneder.

Loft over boligstøtte

Der indføres et loft over boligstøtten, som vil gælde for samlevende og ægtefæller på den nye forhøjede sats. Loftet vil ligge på 350 kr. om måneden.

Ændring af formuegrænsen

Formuegrænsen hæves fra 10.000 kr. for enlige og 20.000 kr. for ægtepar til 15.000 kr. for enlige og 30.000 kr. for ægtepar. Samtidig vil der fremadrettet ske en regulering af formuegrænsen med udgangspunkt i statsreguleringen.

Fradrag for arbejdsindkomst

Der indføres et månedligt fribeløb på 5.000 kr. til kontanthjælpsmodtagere som modtager den mindste sats eller grundsatsen. Dermed kan borgere på disse satser tjene op til 5.000 kr. månedligt uden at blive modregnet i kontanthjælpen. Borgere på den forhøjede sats får et månedligt fribeløb på 2.500 kr.

Tjener borgerne mere end fribeløbet, vil de kunne beholde 35 pct. af indkomst op til hhv. 85 og 100 pct. af den maksimale dagpengesats, afhængig af satsniveau.

Afklaringsret

Der indføres en afklaringsret for aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere som er fyldt 30 år og som har været i kontanthjælpssystemet i en sammenhængende periode på 2 år. Afklaringsretten omfatter ikke borgere under selvforsørgelses- eller hjemrejseprogrammet eller integrationsprogrammet.

Den enkelte kommune må selv tilrettelægge rammerne for afklaringen og behovet for at inddrage andre fagligheder. Afklaringsretten skal dog bestå af:

- En vurdering af, om borgerens sag skal behandles i rehabiliteringsteamet med henblik på at vurdere, om borgeren er i målgruppen for ressourceforløb, fleksjob og førtidspension efter gældende regler.
- En stillingtagen til, hvilken indsats, der kan iværksættes for borgeren, hvis borgeren fortsat skal være i kontanthjælpssystemet.

Flere unge skal med

Der afsættes en pulje på 150 mio. kr. til en treårig helhedsorienteret indsats for aktivtetsparate borgere, som modtager grundsatsen. Indsatsen vil tage udgangspunkt i erfaringerne fra de tidligere Flere skal med indsatser.

Aftale om skærpede optjeningsregler

Regeringen, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti, har indgået en aftale om skærpede optjeningsregler for kontanthjælp. Aftalen skal ses i sammenhæng med aftalen om kontanthjælpsreformen.

Ifølge de nuværende regler, skal borgere, som er kommet til landet efter 2008, opfylde et krav om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år for at modtage kontanthjælp. Borgere som er kommet til landet tidligere, ikke skal opfylde dette krav.

Den nye aftale indebærer, at alle borgere skal opfylde et opholdskrav om, at have haft ophold i Danmark i 9 af de seneste 10 år og et beskæftigelseskrav om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år. Opfyldes disse krav ikke, vil borgeren kun være berettiget til mindstesatsen for kontanthjælp.

Aftalen træder i kraft 1. juli 2025.

Aftale om arbejdspligt

Regeringen, Dansk Folkeparti og Danmarksdemokraterne har indgået en aftale om 37 timers arbejdspligt for de borgere som ikke opfylder opholdskravet om at have haft ophold i Danmark i 9 ud af de seneste 10 år og beskæftigelseskravet om fuldtidsbeskæftigelse i mindst 2,5 år inden for de seneste 10 år.

Udgangspunktet er, at borgere omfattet af arbejdspligten skal arbejde i op til 37 timer i nyttejob, virksomhedspraktik eller småjobs. Danskundervisning, forberedelse til danskundervisning og jobsøgning kan f.eks. også tælle med som en del af arbejdspligten.

Der skal foretages en individuel vurdering, så arbejdspligten afstemmes med den enkeltes forudsætninger. Hvis borgeren ikke deltager i tilbuddet i den tid, som borgeren er forpligtet til, sanktioneres borgeren efter de gældende sanktionsregler.

Rimelighedskravet og varighedsbegrænsningen ophæves for nyttejobs, hvilket understøtter at der kan oprettes flere og længere forløb på den enkelte arbejdsplads. Samtidig oprettes muligheden for et kommunalt organiseret tilbud kaldet særligt tilrettelagt nyttejob,

Arbejdspligten træder i kraft 1. januar 2025 for de borgere, som den dato modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse. Pr. 1. juli 2025 skal kommunerne have implementeret arbejdspligten.

Baseret på data fra jobindsats.dk vurderer Forvaltningen, at ca. 135 fuldtidspersoner ville være opfattet af arbejdspligten, hvis den var indført pr. dags dato.